

[Ingmar Wagner.]

valutakrise, som er forårsaget af en forfejlet politik på udenrigshandelens område såvel som af militærudgifterne, der er langt større, end Danmark er i stand til at bære. Man havde imidlertid den dristighed dengang at fremsætte den beskyldning mod det danske folk, at det ved sit altfor store forbrug var skyld i valutakrisen, og med den begrundelse gennemførtes forskellige forbrugsbegrænsende foranstaltninger såsom renteforhøjelser, sociale nedskæringer, indskrænkning i boligbyggeriet og beskæftigelsen o. s. v., hvilket desuden suppleredes bl. a. med den nævnte lov. Ved gennemførelsen af de nævnte foranstaltninger og med vedtagelsen af denne lov blev det i agitationen såvel her i tinget som udenfor fremhævet, at her var der tale om midlertidige foranstaltninger, og hvis befolkningen ville bringe de nødvendige ofre i en begrænset tid, ville valutakrisen være overvundet.

Derfor blev loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger også gjort tidsbegrænset eller, som det så lovende hed, midlertidig, idet den trådte i kraft den 15. marts 1955 og skulle udløbe med udgangen af marts 1957. Forsåvidt er det mærkværdigt, at man nu kommer med et ændringsforslag til denne lov. Det er jo udtrykkelig fastslået ved lovens vedtagelse i 1955, at der er tale om en midlertidig lov, og at den skulle udløbe med udgangen af marts 1957; der burde altså ikke være mere at snakke om. Det skulle da lige være, at man naturligvis kunne have ophævet den urimelige tøjsskat forlængst. Omsætningsafgiften på tekstilvarer og beklædningsgenstande er jo den væsentligste del af loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger og giver som bekendt statskassen en årlig indtægt på et par hundrede millioner kroner.

Vi kommunister har talrige gange foreslået at ophæve tøjsskatten, men har ikke kunnet få tilslutning hertil i tinget, og nu er vi altså stillet overfor et forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Dette forslag er i den dertil indrettede dagspresse blevet fremstillet som et forslag til lov om, hvorledes bl. a. tøjsskatten skal afvikles.

For at forhindre begrebsforvirring er det nødvendigt med det samme at sige, at dette aldeles ikke er tilfældet. Det lovforslag,

vi her behandler, er ikke et forslag om afvikling af tøjsskatten og de øvrige omsætningsafgifter, men derimod et forslag om forlængelse på ubestemt tid bl. a. af tøjsskatten. Det bliver herved umiddelbart indlysende, hvorfor omsætningsafgiften fik netop den udformning, den fik i 1955.

Trods talrige advarsler traf man dengang den ganske urimelige ordning, at omsætningsafgiften på tekstilvarer, beklædningsgenstande og andre nødvendige forbrugs-genstande skulle lægges i fabrikant-, importør- eller engrosleddet og ikke skulle pålægges detailhandelen. Det var naturligvis umiddelbart indlysende, hvorfor man valgte at lægge afgiften i det første led: derved undgik man, at køberne af de pågældende produkter på regningen kunne se, hvor meget de skulle betale som omsætningsafgift. Afgiften blev pålagt fabrikanter og importører i engrosleddet og gik derfor ind i varens almindelige pris, hvilket forøvrigt også har ført til en ekstra forhøjelse af varepriserne, eftersom det ikke har kunnet undgås, at handelens mellemlid på mangfoldige områder har beregnet sig avance også af omsætningsafgiften.

Som sagt, det var indlysende for enhver, at det var en af hovedgrundene til den udformning, man gav loven om omsætningsafgiften. Det lovforslag, der nu foreligger, viser imidlertid, at man også har haft en anden grund. Når afgiften pålægges ikke i detailleddet ved det umiddelbare salg til forbrugerne, men lægges i producentleddet, bevirker det, medmindre der i tide træffes en fornuftig afviklingsordning, at handelens senere led på et tidspunkt, da det måtte behøve at lade omsætningsafgiften udløbe, ligger inde med varer, som er købt til en højere pris, end de derefter vil kunne købes til, eftersom de er belastet med omsætningsafgift. Det vil med andre ord sige, at medmindre der træffes ganske særlige foranstaltninger, vil det for mange handlende medføre uhyre store vanskeligheder den dag, loven udløber.

Det er angiveligt for at afbøde sådanne vanskeligheder, at man kommer med dette forslag, som indeholder bestemmelser om en aftrapningsordning for omsætningsafgiften således, at den ikke helt bortfalder på een gang, men gradvis, efterhånden. Når man har forkastet kommunisternes forslag